

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Tdo/22/2020
Identifikačné číslo spisu: 6218010167
Dátum vydania rozhodnutia: 21.04.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Dana Wänkeová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:6218010167.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedníčky JUDr. Dany Wänkeovej a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Martina Piovartsyho v trestnej veci proti obvinenej D. K. pre prečin ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. b), ods. 3 písm. a) Trestného zákona na neverejnom zasadnutí konanom 21. apríla 2020 v Bratislave o dovolaní obvinenej D. K. uzneseníu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 12. februára 2020, sp. zn. 5To/14/2019, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku dovolanie obvinenej D. K. odmieta.

Odôvodnenie

Okresný súd Veľký Krtíš (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom z 20. decembra 2018, sp. zn. 3T/55/2018, uznal obvinenú D. K. vinnú z prečinu ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. b), ods. 3 písm. a) Trestného zákona, ktorého sa dopustila tak, že od 1. septembra 2017 do 13. júna 2018 v obci M. N. J. a v mieste školy v obci M. Č. ako zákonná zástupkyňa maloletého syna B. K., nar. XX. Q. XXXX, a maloletého syna M. K., nar. XX. Q. XXXX, obidvaja trvale bytom M. N. J. č. XXX, napriek opakovaným upozorneniam pedagógov riadne nezabezpečila ich školskú dochádzku a to tým, že si maloletý B. K. v školskom roku 2017/2018 ako žiak 7. ročníka Základnej školy internátnej M. Č. neplnil povinnú školskú dochádzku, pričom maloletý za uvedené obdobie vymeškal celkovo 727 neospravedlnených vyučovacích hodín a maloletý M. K. v tom istom školskom roku v dobe ako žiak 8. ročníka Základnej školy internátnej M. Č. neplnil povinnú školskú dochádzku, pričom maloletý za uvedené obdobie vymeškal celkovo 947 neospravedlnených vyučovacích hodín.

Za to jej okresný súd uložil podľa § 211 ods. 3 Trestného zákona s použitím § 36 písm. l), § 37 písm. m), § 38 ods. 2 Trestného zákona nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere osem mesiacov, na ktorého výkon ju podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Po vyhlásení rozsudku obvinená, prokurátor, zástupca orgánu sociálno-právnej ochrany a sociálnej kurately a zástupca z radov subjektov poskytujúcich pomoc obetiam trestných činov sa vzdali práva

podať odvolanie.

Obvinená napadla uvedený rozsudok okresného súdu odvolaním, ktorý Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) uznesením z 12. februára 2019, sp. zn. 5To/14/2019, zamietol podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku ako podané osobou, ktorá sa odvolania výslovne vzdala.

Proti rozsudku okresného súdu podala obvinená D. K. prostredníctvom pre dovolacie konanie zvoleného obhajcu včas dovolanie, a to z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

V odôvodnení tohto mimoriadneho prostriedku obvinená, po stručnom zrekapitulovaní predchádzajúceho konania a rozhodnutí počas neho vydaných, zopakovala v odvolaní namietané dôvody. Obvinená uviedla, že na mentálnej úrovni je zaostalá, nie je schopná uvedomiť si podstatu prejednávanej veci a tým bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu. Dodala, že vzhľadom na túto skutočnosť tak v prípravnom trestnom konaní na súde mala mať ustanoveného obhajcu. Poukázala, že síce podala v zákonnej lehote odpor proti trestnému rozkazu, ale nelogicky po vyhlásení rozsudku sa vzdala práva odvolania, je podľa nej zrejmé, že vzhľadom na svoju mentálnu výbavu nebola schopná porozumieť tomuto úkonu a vzdala sa svojich práv. Podľa obvinenej súd neskúmal meritórne všetky okolnosti, ktoré mali vplyv na zodpovednosť matky za prečin. Nakoľko má obvinená ešte štyri maloleté deti nepodmienečný trest odňatia slobody je podľa nej neadekvátny a neplní svoj účel. V závere opäť uviedla, že podľa § 37 ods. 2 Trestného poriadku mali orgány už v prípravnom konaní jej ustanoviť obhajcu, pretože tu podľa nej objektívne existovala pochybnosť o spôsobilosti sa náležite obhajovať.

Na základe vyššie uvedeného obvinená navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom vyslovil porušenie § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, zrušil v celom rozsahu rozsudok okresného súdu v súlade s § 388 ods. 1 Trestného poriadku a prikázal okresnému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol. Vzhľadom na to, že jej bola 1. apríla 2019 doručená výzva na nastúpenie do výkonu trestu, podala žiadosť v súlade s § 380 ods. 4 Trestného poriadku, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky odložil výkon trestného rozkazu až do rozhodnutia o dovolaní.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Veľký Krtíš (ďalej len „prokurátor“) v písomnom vyjadrení k dovolaniu obvinenej uviedol, že uvedená argumentácia je účelová a opakuje argumenty použité v odvolaní, s ktorými sa krajský súd riadne vysporiadal. V priebehu celého trestného konania vyšetrovateľ Policajného zboru, prokurátor ani súd nevzhládol pochybnosť o spôsobilosti obvinenej náležite sa obhajovať. Dodal, že obvinená bola riadne poučená a vypočutá v prípravnom konaní, proti trestnému rozkazu podala odpor a na hlavnom pojednávaní súd rozhodol rozsudkom. Nevyhnutnosť ustanoviť obhajcu obvinenej za účelom uplatnenia jej práva na obhajobu podľa prokurátora nevyplýva zo žiadneho v spise zabezpečeného listinného dôkazu. Právny názor vyjadrený v rozsudku okresného súdu v spojitosti s uznesením krajského súdu si prokurátor v plnom rozsahu osvojil a odsudzujúce rozhodnutie považuje za zákonné a spravodlivé.

Z vyššie uvedených dôvodov prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie podané obvinenou odmietol podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) posúdil vec najprv v zmysle § 382 Trestného poriadku a zistil, že nie sú splnené podmienky dovolania podľa § 372 Trestného poriadku.

Úvodom považuje najvyšší súd za potrebné k veci najprv vo všeobecnej rovine uviesť, že podľa § 372 ods. 1 Trestného poriadku oprávnené osoby môžu podať dovolanie len vtedy, pokiaľ využili svoje právo podať riadny opravný prostriedok proti rozhodnutiu prvostupňového súdu a bolo o ňom rozhodnuté. Obvinený a osoby uvedené v § 369 ods. 5 môžu podať dovolanie aj vtedy, ak riadny opravný prostriedok podal prokurátor alebo poškodený a odvolací súd rozhodol v neprospech obvineného. Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj vtedy, ak riadny opravný prostriedok podal obvinený a odvolací súd rozhodol v jeho prospech.

Z predloženého spisového materiálu vzťahujúceho sa k predmetnej veci vyplýva, že obvinená sa osobne zúčastnila hlavného pojednávania konaného 20. decembra 2018, na ktorom bol vyhlásený odsudzujúci rozsudok. Na tomto hlavnom pojednávaní obvinená urobila vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe, ktoré po kladnom zodpovedaní otázok uvedených v § 333 ods. 3 písm. c), d), g), f), h) Trestného poriadku okresný súd prijal (č. l. 93-94). Vo vzťahu k výroku o vine tak obvinená v zmysle § 257 ods. 5 Trestného poriadku nie je osobou oprávnenou na podanie odvolania ani dovolania; v tomto prípade jedinou oprávnenou osobou na podanie dovolania je minister spravodlivosti, aj to len s možnosťou uplatnenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku [primerane pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod č. 12/2017].

Zároveň treba uviesť, že za využitie práva podať odvolanie proti rozsudku treba považovať iba situáciu, keď odvolací súd môže v dôsledku tohto riadneho opravného prostriedku uplatniť svoje oprávnenie podľa § 319 Trestného poriadku alebo podľa § 316 ods. 3 Trestného poriadku alebo rovnaké oprávnenie podľa § 321 Trestného poriadku s následným postupom podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku alebo podľa odseku 3 tohto ustanovenia po uplatnení prieskumnej povinnosti podľa § 317 Trestného poriadku. Sem však nepatria prípady zamietnutia odvolania z formálnych dôvodov podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku, kedy odvolací súd nemôže preskúmať napadnuté rozhodnutie, ani konanie, ktoré mu predchádzalo a jeho prieskumná povinnosť môže byť zameraná výlučne len na to, či existuje niektorý z dôvodov uvedených v tomto ustanovení, ktorý bez ďalšieho znamená zamietnutie odvolania. (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 48/2014).

Z citovaného rozhodnutia vyplýva, že v prípade, ak odvolací súd uznesením zamietne odvolanie podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku, takýmto rozhodnutím nedôjde k splneniu podmienky prechádzajúceho podania odvolania, o ktorom bolo rozhodnuté, uvedenej v § 372 ods. 1 Trestného poriadku, pretože v týchto prípadoch ide o zamietnutie odvolania z čisto formálnych dôvodov, bez možnosti uplatnenia prieskumnej povinnosti odvolacieho súdu. Predmetné odvolanie obvinenej a naň nadväzujúce rozhodnutie krajského súdu preto s poukazom na vyššie uvedené nemožno považovať za využitie práva na podanie odvolania v zmysle § 372 ods. 1, veta prvá Trestného poriadku.

Vychádzajúc z uvedeného vo vzťahu k predmetnému prípadu možno konštatovať, že obvinená nespĺnila podmienku dovolania podľa § 372 ods. 1 prvá veta Trestného poriadku, a to využitie zákonného práva podať riadny opravný prostriedok. Nespĺnenie tejto podmienky je neodstrániteľnou vadou dovolania, ktorá má za následok odmietnutie dovolania podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.